

Nationalpark Mols Bjerge

Gravlevbanen

25 km cykelrute, der en del af ruten følger den gamle nedlagte jernbane fra Ebeltoft til Gravlev, derefter videre gennem de smukke Hyllested Bjerge, retur gennem Skovgårde og forbi Jernhatten, inden den igen rammer den gamle Jernbane for at følge dette forløb. En af turen er grusvej - resten asfalt. Kan køres på en almindelig cykel. Strækningen på grusvejen er også en vandresti.

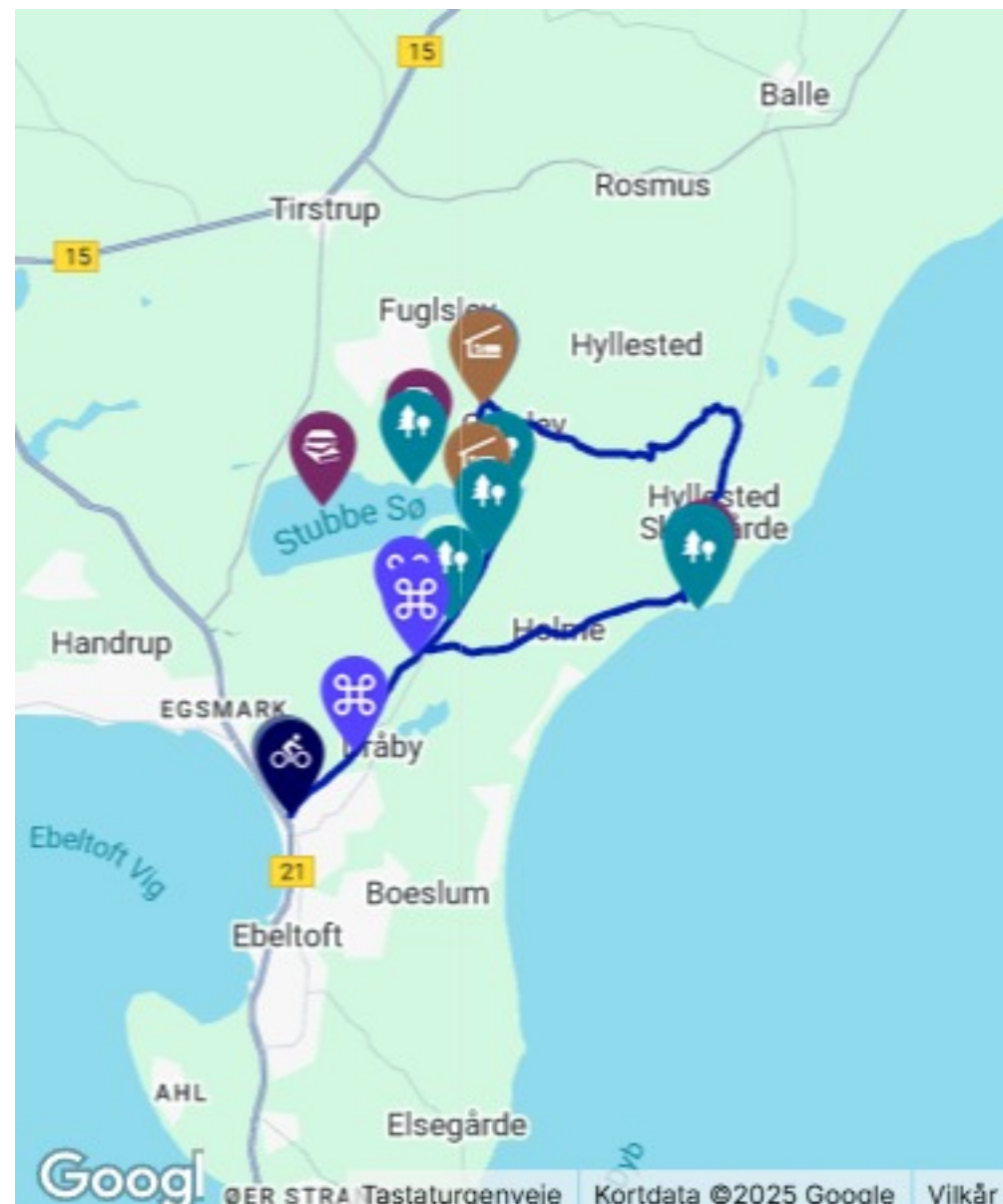
Foreslåede startsted: P – Ebeltoft, Ruten kan startes fra flere P-pladser og er i stor udstrækning en rundtur, så man kommer tilbage til P pladsen:

P- Stubbe Sø Øst,
P- Gravlev,
P- Jernhatten,
P- Skansen

Undervejs kan du opleve og få informationer om:

Det åbne land
Havmølle å
Stubbe Sø Evt. Fugleværnsfonden
Jernhatten

Overnatningsmuligheder undervejs: Shelters ved Stubbe Sø

Nationalpark Mols Bjerge

P- Ebeltoft 56.21420000 / 10.67704000

Herfra er der adgang til Gravlev natursti for og cykelruterne: Gravlevbanen og Ørnbjergruten

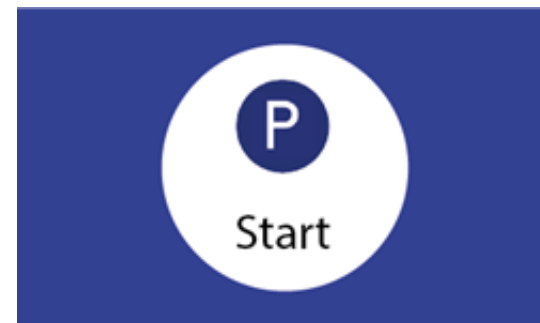
Nationalpark Mols Bjerge

Dråby Kirkevej

Hvor Gravlevstien krydser Dråby Kirkevej, kan du oppe bag bakken skimte landsbyen Dråby med den store kirke, som i folkemunde går under betegnelsen Domkirken på Mols. Dråby Kirke hørte under det rige Skærsø Gods, og helt frem til 1500-tallet var Ebeltoft Sogn kirkeligt et anneks til Dråby. Kirkens ældste bygningsdele er fra 1200-tallet, og kirkens indre er rigt dekoreret med meget velbevarede kalkmalerier.

Historikere diskuterer, om Dråby faktisk betyder Dragsby, altså byen ved draget. Denne teori tager udgangspunkt i, at landsbyen har haft havet meget tættere på end nu. I den hedenske og første kristne tid menes Dråby at have haft direkte sejlforbindelse til Kattegat, men på grund af landhævningen ligger Dråby nu midt på landtangen mellem Ebeltoft Vig og Kattegat.

Nationalpark Mols Bjerge

Trustrup banen

Mellem Skærsø Gods og Ebeltoft går Mols Bjerge stien ad den gamle jernbanestrækning, der fungerede som privat togbane mellem Ebeltoft og Trustrup fra år 1901 til 1968.

Mange har undret sig over, hvorfor jernbanen ikke blev placeret mellem Ebeltoft og Aarhus. Linjeføringen til Trustrup havde dog den fordel, at banen passerede de store forekomster af kalksten ved Rosmus og Balle. Transport af kul til kalkovne og af brændt kalk, skærver og andre stenmaterialer fra kalkværkerne gjorde banen til en af de danske privatbaner, der fragtede mest og tungest gods. For persontransporten var det derimod uheldigt, at banen vendte mere mod Grenaa end mod Aarhus eller Randers. Da der i 1922 startede en rutebilsti mellem Ebeltoft og Aarhus, mistede banen 85 procent af billetindtægterne, for der var kun 47 km med rutebilen mod 80 km med toget. Fra 1925 kom der også en direkte rutebil fra Ebeltoft til Randers, som klarede turen en time hurtigere end jernbanen, hvor der skulle skiftes i både Trustrup og Ryomgård. Da de fleste kalkværker omkring Balle og Rosmus lukkede eller fandt andre transportmetoder, mistede Ebeltoftbanen sin eksistensberettigelse. Den blev nedlagt i 1968.

I dag fungerer lange strækninger af den nedlagte bane som kombineret cykel- og vandresti. Stykket mellem Skærsø og Ebeltoft går gennem mejse- og sangerrige pilesumpe, Dråbys tyste bøgehaller, over det åbne land og forbi sø, eng og mark, hvor du kan opleve og nyde lærker, viber, ænder og gæs.

Trustrupbanen kaldes også Gravlevstien

Nationalpark Mols Bjerge

Skærsø Gods

Navnet Skærsø betyder den rene eller klare sø, og henviser til, at hovedgården oprindeligt lå på et næs i en sø. Første gang Skærsø bliver nævnt er i forbindelse med Marsk Stigs flugt, efter han var blevet dømt fredløs for mordet på Erik Klipping i Finnerup Lade i år 1286. Den eftersøgte marsk overnattede efter sigende på Skærsø under sin flugt til øen Hjelm i året efter mordet. Marsk Stig ejede foruden hovedgården Møllerup også Søholt på den nordlige side af Stubbe Sø – så måske har han også ejet Skærsø?

Mange prominente adelige har siden middelalderen boet på Skærsø, bl.a. Sophia Amalia Benzon, der var gift med flådeofficer og gehejmeråd Andreas Rosenpalm. År 1717 afløste Rosenpalm den kendte Peter Wessel Tordenskjold som chef for flåden på den vestsvenske kyst. Desværre blev konklusionen på Rosenpalms tapre gerning, at hans evner ikke slog til. Derfor er det ikke hans portræt, der pryder tændstikæskerne i dag.

Nationalpark Mols Bjerge

Det åbne land

Nationalpark Mols Bjerge

Havmølle Å

Havmølle Å udspringer fra det østlige hjørne af Stubbe Sø og udmunder i Kattegat efter en strækning på ca. 4,3 km. Undervejs støder flere mindre vandløb til Havmølle Å, som afvander et stort område. Havmølle Åsystemet huser en bestand af oddere, og bl.a. fiskeørne og havørne observeres i området. I stenalderen var området en del af fjorden, og der findes mange tegn på tidlige bosættelser her.

Nationalpark Mols Bjerge

Stubbe Sø

Flere steder på stien har du et flot udsyn over Stubbe sø, der er Djurslands største sø, og desuden det største dødshul i Nationalpark Mols Bjerge. Hullet blev skabt under den sidste istid, da et meget stort stykke is blev efterladt i landskabet. Her lå det og smeltede langsomt bort – og efterlod sit aftryk. I stenalderen var dødshullet det inderste af en fjord, der ved senere landhævning blev adskilt fra havet. Søen har nu afløb gennem Havmølleå til Kattegat. Da Stubbe Sø er omgivet af skov og næringsfattigt sand, er vandet klart og rent, og søen er rig på vandplanter og fisk. Odder, hav- og fiskeørn samt isfugl gæster området, og søen er et vigtigt yngle- og især rastested for store flokke af gæs, ænder, lappedykkere og skalleslugere. Måske ser du havørnen højt på himlen over Stubbe Sø. Søen blev fredet i 1963 og udpeget som EF- habitatområde i 1998. På Sydsiden af Stubbe Sø går stien gennem et åbent sletteagtigt landskab med meget gamle skovfyr.

Nationalpark Mols Bjerge

Stubbe Sø Fugleværnsfonden

Stubbe Sø er Djurslands største sø, og det største dødsishul i Nationalpark Mols Bjerge. Det blev skabt under sidste istid ved, at et meget stort stykke is blev efterladt og langsomt smeltede. I stenalderen var dødsishullet det inderste af en lille fjord, der ved senere landhævning blev adskilt fra havet. Søen har nu afløb gennem Havmølle Å til Kattegat. Stubbe Sø er et vigtigt yngle- og især rastested for store flokke af gæs, ænder, lappedykkere og skalleslugere. Der ses desuden jævnligt havørn og fiskeørn ved søen. Stubbe Søen blev fredet i 1963, og udpeget som EF-habitatområde i 1998.

Nationalpark Mols Bjerge

Shelters Stubbe Sø

Adresse: Ved Stubbe Søvej 18, 8400 Ebeltoft, P-plads, Man går ind ad stien fra P-pladsen.
GPS: 56.25643900, 10.72707700 Booking: Shelter nr. 1 kan bookes her:

udinaturen.dk/shelter/1814

Shelter nr. 2 kan ikke bookes.

Nationalpark Mols Bjerges sheltere. To shelters med plads til ca. 5-6 personer hver samt et multitoilet er placeret ved eng øst for Stubbe Sø.

Ved pladsen er der mulighed for at tænde bål, brænde skal man selv medbringe. Tag dit affald med dig, når du forlader pladsen.

Nationalpark Mols Bjerge

Turfolder Stubbe Sø

Naturstyrelsens turfolder over Stubbe Sø: <https://edit.mst.dk/media/3w3npg4j/stubbe-soe.pdf>
Find også turfolderen på nationalparkens hjemmeside: <https://nationalparkmolsbjerg.dk/planlaeg-dit-besog/digitale-guides-apps-og-foldere> (hvis linket ikke virker, kopier det og sæt det ind i din browser)

Nationalpark Mols Bjerge

Fugleværnsfondens folder om Stubbe Sø

Turfoldere

Dansk Ornitologisk Forenings turfoder. Åbner i nyt vindue ->
Turfolderen kan også findes på Syddjurs Kommunes hjemmeside.
Link: <https://oplevelsyddjurs.dk/natur-og-friluftsliv/stier-og-ruter/vandreruter/naturreservat-stubbe-so-58-km> (hvis linket ikke virker, kopier det og sæt det ind i din browser)

Nationalpark Mols Bjerge

Fugletårn ved Stubbe Sø

Fugletårn

Fugletårnet i det sydøstlige hjørne af søen giver den bedste udsigt over til sø og fugleliv. Sådan kommer du til Stubbe Sø

Vejen til fugletårnet går ad Stubbe Søvej med indkørslen umiddelbart øst for Stubbe Bro (Havmølle Å) markeret med et skilt med påskriften "Stubbe Sø". Fra P-pladsen foregår turen til fods. Efter ca. 100 meter viser en pil til venstre til fugletårnet.

Du kan også gå fra Gravlev ad Gravlevstien. Det tager ca. en halv time. Fra stien er der ligeledes adgang til fuglereservatet.

Vær opmærksom på, at meget af jorden omkring søen ejet af private lodsejere. Staten ejer dog et hjørne ved søens sydøstlige kant, og herfra kan man få adgang til søen ad en trampesti.

Nationalpark Mols Bjerge

Shelterplads Gravlev

Shelterpladser

Ved Gravlev by - der hvor Naturstien ender, ligger denne fine lille shelterplads, med to gode store sheltere med plads til 5-6 stykker i hver. Der er bålplads med grill-rist og der kan købes brænde. Primitivt toilet. Shelterene kan ikke bookes.

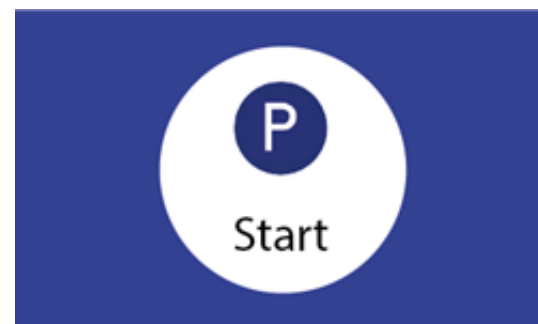
Nationalpark Mols Bjerge

P- Gravlev 56.27290800 / 10.72865400

P-plads

Herfra er der adgang til vandrestien "Nordsøruten" og Fugleværnsfondens vandresti. Endvidere er pladsen et godt udgangspunkt for en tur på Gravlev Natursti.

Nationalpark Mols Bjerge

Turfolder Jernhatten

Turfoldere

Syddjurs Kommunes turfolder om Jernhatten:

https://weblink.syddjurs.dk/Foldere/Jernhatten_folder.pdf

Find også turfolderen på Syddjurs Kommunes hjemmeside. Link:

<https://oplevelsyddjurs.dk/natur-og-friluftsliv/stier-og-ruter/vandreruter/jernhatten-15-km>

Nationalpark Mols Bjerge

Troldeskoven

Natur

I Troldeskoven er bøgetræernes stammer krogede. Det skyldes, at træerne er blevet stævnet. Det betyder, at træet har fået stammen savet over tæt ved jorden og dermed forny sig ved mange nye rodskud fra stubben. Træer fra stævnede skove bruges til f.eks. brænde og pæle. Spredt rundt omkring på Jernhatten kan man være heldig at finde blå anemoner. De trives her pga. det høje kalkindhold i jorden. Nyd det smukke syn, men lad den blive stående, da planten er sjælden. Jorden på Jernhatten er plastisk ler og grus og nogle steder ser man, at jorden skrider ned af skrænten i hele plader, hvor det tager buske og træer med i faldet.

Nationalpark Mols Bjerge

Arnakke

Helt ude på spidsen af stranden står vi på det som bliver kaldt "Store Spids" eller Arnakke – det navn bar Jernhatten faktisk helt ind i 1700tallet. På stranden ses mange flintesten. De er af isen og smeltevandet bragt med fra områder nord for Jernhatten, hvor kalken ligger lige under jordoverfladen. I vandet mellem Jernhatten og Hjelm kan man se noget mørkt og skinnende. Det er en stor sten ved navn Blak, og man kan ofte se skarver sidde på stenen og tørre vinger. Lystfiskere kan i sæsonen fange både ørred, hornfisk og multe her fra stranden. Vær opmærksom på fredningsbæltet ved Havmølleåens udløb længere oppe af stranden.

Nationalpark Mols Bjerge

Hjelm

Fra toppen af knuden kan man mod syd se øen Hjelm med det hvide fyrtårn. Øen er blot en lille morænebakke omgivet af strandenge, men den gemmer på en spændende historie. Hjelm er først og fremmest kendt for at være hjemsted for marsk Stig Andersen og hans folk, der alle var kendt skyldige i mordet på kong Erik Klipping i 1286. Landsforviste og fredløse, men under beskyttelse af den norske konge, slog de sig ned på Hjelm, og derfra udgik plyndringstogter og angreb mod det danske kongerige. Desuden drev de også med falskmøntneri, efter sigende med tilfangetagne møntmestre. Hjelm er i privateje, og der er ikke offentlig adgang til øen.

